

POTOMCI RUDARA IZ XVII. STOLJEĆA IZ RUDA KOD SAMOBORA U HRVATSKOJ

Berislav ŠEBEČIĆ

INA-Razvoj i istraživanje, Savska 41/X, 41000 Zagreb, Croatia

Ključne riječi: Rude, Rudari, XVII. stoljeće, Potomci, Šujsteri

Poznato je da su u rudniku bakra u Rudama kod Samobora rударile mnoge njemačke obitelji od kojih su još neke u šesnaestom stoljeću imigrirale u Hrvatsku i tu se kroatizirale. Kako su se mijenjali vlasnici samoborskog grada tako su se mijenjali i rudari. Od rudarskih obitelji spominje se i obitelj Suister odnosno Shu(i)ster, do Shu(i)szter i Schuster, kako je pisano latinski, dijelom madarski i njemački. Pretpostavlja se da su Šujsteri kroatizirani Shuisteri, odnosno Schusteri. Prema sadašnjoj spoznaji najstariji je Matija (Mathias) Šujster (Suister), čiji unuci su već poznati rudari Blaž i Lovro, sve do pr(a)prunačka Stjepana sredinom XIX. stoljeća. Mnogi potomci rudara iz Ruda odselili su iz svoje pradjedovine sa Pihlerova brijega i Črnca. Bili su poljodjelci, zatim kamenolomci, drvodjelci, mlinari, bačvari i dr. Sadašnji Šujsteri su raznih zanimanja i zvanja.

Key-words: Rude, Miners, 17th Century, Descendants, Šujsters

It is known that in a copper mine at Rude by Samobor many German families used to work as miners, some of which immigrated to Croatia already in the 16th Century and got gradually croatized there. Along with the changing of the owners of the Town of Samobor, so changed also the miners. Among the miners' families there are mentioned also the Suisters or Shu(i)ssters, Shu(i)szters and Schusters, as their surname was spelled in Latin and partly in Hungarian and German. It is assumed that Šujsters are croatized Schuisters or Schusters. According to our knowledge today, the eldest of the family was Matija (Mathias) Šujster (Suister) whose grandchildren were already known miners Blaž and Lovro, all the way to the great(great)grandson Stjepan in the mid 19th Century. A number of descendants of the miners from Rude moved from their ancestral homes at Pihlerov Brijeg and Čnec. They became farmers, and then also quarrymen, carpenters, millers, coopers, etc. The Šujsters of today are engaged in various trades and professions.

Uvod

Prikupljajući starije podatke o rudarsko-geološkom istraživanju i kemijskom ispitivanju prirodnih asfalta, »bituminoznih (uljnih) škriljavaca«, te boksita, neophodno je bilo upoznati se i sa starijom povijesnom gradom o rudarstvu u Hrvatskoj koju je skupio i objavio Laszowski (1942 i 1944). Premda u njegovim knjigama nisam našao očekivane podatke, jer su me interesirale sirovine »nekraljevskog regala«, bilo je zadovoljstvo upoznati se detaljnije s povijesnim razdobljima rudarstva u nas i u svijetu, jer o tome smo mogli do sada steći samo nepotpun dojam iz različitih pregleda istraživanja o nekoj rudnoj pojavi ili ležištu i to iz stručnih časopisa ili zbornika radova. O kraćem, ali preglednom razvoju rudarstva u Hrvatskoj, nekadašnjoj Jugoslaviji te dijelom i u svijetu, zainteresirani se mogu upoznati u Tehničkoj enciklopediji (Marušić, 1988) zatim dijelom u knjizi »Minerali, stijene i rudna ležišta u našoj zemlji od preistorije do danas« (Marić, 1974), te u nedavno objavljenom Panzovom tabelarnom pregledu rudnih ležišta Dalmacije i Istre iz 1804. (Erceg, 1992).

Od sirovina »kraljevskog regala« uz sol, zlato i srebro, značajno su mjesto u nas imali rudnici bakra i željeza. Jedan od najznačajnijih bio je rudnik bakra u Rudama kod Samobora do 1850. U pličim dijelovima tog rudnika eksplorirani su nakon 1850. željezo i gips. Šinkovec (1971) procjenjuje da je iz Ruda do 1851. izvadenih 20–25.000 tona bakrene rude, te 26.000 tona že-

ljezne rude, koja je eksplorirana od 1850 do 1859. Prema godišnjoj proizvodnji sadre (Bičanić, 1951), izračunao sam da je u Rudama od 1850 do 1853. proizvedeno i 184 tona sadre (gipsa). Sadra se također eksplorirala i prije II. svjetskog rata te krajem pedesetih godina XX. stoljeća.

U rudniku su rудarili rudari iz različitih krajeva. Pretpostavlja se da su to većinom bili potomci saskih rudara odnosno, šire, iz njemačkog govornog područja.

Studirani materijal

Za najstarije rudare u Rudama Laszowski (1942) pretpostavlja da su došli iz »njemačkih zemalja« iz kojih je preneseno štovanje Sv. Barbare, zaštitnice rudara, kao i njezina bakrorezna slika od Albrechta Dürera (1471–1528). Prema usmenoj priopćenju župnika g. F. Šamca iz Ruda, kranjski je plemić i trgovac Gruber doveo 17 obitelji rudara iz Saske oko 1530. Brzo je stekao imetak kojim je 1534. kupio 1/2 samoborskog grada (Noršić, 1992). Međutim, poslije Gruberove smrti (1536) njegov se sin Krsto zavadio sa suvlasanikom samoborskog grada K. Ungnadom, koji je potom zauzeo cijeli grad, protjerao Gruberove rudare i doveo 5 rudara s obitelji iz Württemberga (Laszowski, 1944), čiji neki potomci (Sufflay — Sufflei i Doltharl — Dolthaller) žive oko Samobora. Prema drugoj verziji dolazak saskih rudara povezuje se i s njihovim povlačenjem iz Bosne, a možda i iz Srbije, pod najezdom Turaka. Dosejavaju se u Rude, a s njima su, pretpos-

tavlja se, izbjegli i franjevci kojima su grofovi Erdödy izgradili 1531. samostan i crkvu Sv. Leonarda u Popovdolu kod Samobora (Laszowski, 1929). Franjevačke samostane izgradili su Erdödy još u Jastrebarskom (1610), Samoboru (1618) i Klanjcu (1630). Kako je među ondašnjim rudarima registrirano prezime Skendrović pretpostavka o njihovom porijeklu iz istočnih zemalja čini se vjerojatnom. Naime, to je potvrđeno pronaalažnjem ovog prezimena u Kanonskim vizitacijama Zagrebačke nadbiskupije još 25. II. 1643. Da su potomci doseljenika iz Bosne i Hercegovine živjeli u samoborskom području najslikovitije ukazuje vjenčanje M. Kupresza i B. Bossnýak, obavljeno 23. XII. 1783. u crkvi Sv. Anastazije u Samoboru. Kupresi i Bošnjaci i danas žive u Samoboru.

Laszowski (1944) piše da se koncem XVI. stoljeća, tj. 1593. spominje prefekt rudnika Purta i 27 rudara, većinom njemačkih prezimena od kojih navodim samo nekoliko: Maurer, Moszer, Kostelac (od rudarskog prezimena Kostell, koje se spominje i u XVIII. stoljeću) te Püchler (Pihlerov brije). Iz sklopa Kanonskih vizitacija (1643., 1690., 1696., 1709., 1713., 1745 i 1749. g.), od sredine sedamnaestog do sredine osamnaestog stoljeća registrirana su na području Ruda prezimena koja su poznata i kasnije kao rudarska prezimena, a to su: Skendrovich, Kostell, Nikell, Kuhar (Kucher), Lehpamer, Maurer, Brozoly (Prosoly) te (Matija) Suster. Također su tada zabilježena i prezimena, rjeđa u uporabi, a za koje se ne može (po)reći da su bila rudarska, a to su: Pamer, Muder, Hoffer i Zalohar.

Godine 1777. upravitelj rudnika je F. A. Hermann. Među 83 rudarskih prezimena Ruda više od polovine je njemačkog podrijetla, jednu četvrtinu čine hrvatska prezimena, a ostala su slovenska i talijanska. Od poznatih prezimena čiji su potomci danas živi u samoborskem kraju, a i drugdje u Hrvatskoj, spominjem prezimena: Steng(e)l, Stibohar, Fresl (Froezel), Lehpamer (Lechbaumer), Kuhar (Kucher), Kumerle (Kummerle), Pihler (Büchler), Nikl (Nikel), Šu(j)ster (Schuster), zatim Skendrović (Skendrovich), Kostelet, (Kooztelez), Planinčić (Planinschich), Šinković (Shinkovich), Prosoly (Brozoli), Kristijan (Cristian) i Kokl (Kekel).

Od navedenih prezimena rudara Ruda izdvajam prezime Schuster, odnosno danas Šujster, kao ilustraciju subbine rudara i njihovih potomaka iz Ruda, jer je djevojačko prezime moje majke Šujster. Rodila se u Jastrebarskom (kraće Jaska), kao i njen otac Nikola, dok je pradjed Ignac rođen u Rudama kod Samobora, koje su udaljene od Jaske oko 15 km. Iz nekadašnjeg razgovora s djedom o njihovom podrijetlu saznao sam da su njihovi preci vjerojatno došli iz Austrije (Linz) ili Njemačke.

Prema navedenim podacima iz XVIII. stoljeća (Cuprifodinae Samoboriensis, 1776–1778) potvrđena je pretpostavka da su preci Šujstera iz Ruda (Pihlerov brije i Črnec) bili rudari. U aktima o rudniku bakra iz Samobora, tj. u popisu zaduženja rudara sa željeznim alatom na str. 83, piše

Blas SCHUSTER (sl. I), a na str. 84 Lor. SCHUSTER (Vorsteher). To je preveo Laszowski (1944) na 178. str. svoje knjige »Rudarstvo u Hrvatskoj«, svezak II, sa Blaž SCHUSTER i Lovro SCHUSTER, rudarski »prednjak« (nadzornik). U istoj knjizi, na str. 186 piše da je Matija SCHUSTER, rudarski knjigovođa, zastupao od 15. VI.–20. VI. 1794. Reginu Bartenstein, udovicu Kristiana Bartensteina u postupku preuzimanja rudnika... Laszowski (1942) je naveo na str. 158 svoje knjige »Rudarstvo u Hrvatskoj«, svezak I, Josipa ŠUSTERA ml. kao oca bratimske blagajne 1838.

<i>Sek. No. 17</i>									
<i>Inventarium</i>									
<i>Einige Werkzeuge in der Grube</i>									
<i>Namen der Hauer</i>		<i>Namen der Eisenstüze</i>							
14	Joseph Skendrovich	1	1	2	1	1	1	1	1
15	Blaž Schuster	—	1	2	1	2	1	1	1
16	Froel	—	1	3	2	1	1	1	1

Sl. 1. Zaduženje Blaža Šustera (Blaž SCHUSTER, red. br. 15) sa željeznim rudarskim alatom. Iz popisa inventara rudnika bakra (Cuprifodinae Samoboriensis, 1776–1778, Hrvatski državni arhiv).

Fig. 1. Blaž Šuster's (Blaž SCHUSTER, ord. no. 15) borrowing of the iron mining tools. Taken from the inventory list of the copper mine (Cuprifodinae Samoboriensis 1776–1778, Croatian Public Records Office).

Da bi se ispitala povezanost navedenih rudara Šustera s njihovim prezimenjacima iz Ruda i Jaske, pristupilo se izradi rodoslova Bahnu (1986). Poznato je da pri izradi kompletног rodoslova obitelji ili njenog dijela, svatko od nas manje ili više zna rodbinske veze. To su najčešće djedovski, a ponekad i pradjedovski stogodišnji dijelovi rodoslovog stabla, dok se za starije, tj. dvije, a i tri, odnosno višestoljetne dijelove mora posegnuti u stare matične knjige rođenih, umrlih a ponekad i vjenčanih osoba, bilo da se one nalaze u Hrvatskom državnom arhivu, muzeju, zatim u župnom uredu, a ponekad se do željenih podataka može doći tek iz starih knjiga povjesne, pravne i slične problematike. Na temelju navedenih podataka, mogli smo načiniti dio rodoslovlja obitelji Šujster, odnosno Šuster, (tablica I).

Prvim pretraživanjem matičnih knjiga u Matičnom uredu u Samoboru i Jastrebarskom potvrdili smo ili ustanovili datume rođenja i smrti naših djedova i baka, a potom smo nastavili s pretraživanjem matičnih knjiga koje se čuvaju u Hrvatskom državnom arhivu, a odnose se na naše pradjedove, prabake, prapradjedove, praprabake, te

praprapradjedove i prapraprabake iz razdoblja prije 1850. Potrebno je istaknuti, da su do 1848. matične knjige pisane na latinskom jeziku, a poslije 1848. na hrvatskom jeziku. Stoga su župnici prezime Šu(j)ster pisali raličito počam od SHU(J)STER, SU(I)STER, SHU(I)STER do SHU(I)SZTER. Prije 1848. i imena su latinizirana. Na temelju pregleda matičnih podataka potomaka mogla se utvrditi njihova šarolikost od preciznih podataka o starosti vjenčanih ili umrlih osoba, njihovu zanimanju, zatim o imenima i prezimenima roditelja, do nepotpunih podataka kada se o osobi ne zna ime oca, je li bila udana ili oženjena, i sl. Ako se tome pridoda i teško odgonetavanje rukopisa, tada slaganje rodoslovnog stabla može biti vrlo mukotrpo. Ipak, nedostatak matičnih podataka za pojedino razdoblje, odnosno osobu, čini najveću prepreku da se može oformiti rodoslovno stablo nekog proučavanog razdoblja, pa se koriste dopunski podaci. Naime, kako nije sačuvana matična knjiga rođenih od 1770. do 1784. (tj. veći dio 1784.), to se nije mogla provjeriti godina rođenja Juraja (Georgiusa) SHUSTERA te utvrditi njegovi roditelji. Zbog toga je rodoslovni slijed prekinut jer nudi više rješenja. Pristupilo se prikupljanju i kronološkom grupiranju podataka za sve starije pretke. Kako to grupiranje matičnih podataka nije dalo jednoznačna rješenja za ime roditelja Juraju Šusteru posegnulo se za dopunskim podacima koji su nađeni u knjizi sudskog procesa između vlastelinstva Samobora i gornjaka, tj. korisnika vinograda iz 1794. U toj knjizi piše da Blasius SUSTER ima tri sina: Matiju (Mathiam), Ivana (Joannem) i Juraja (Georgium) (sl. 2). Blaž SU(I)STER umro je (znak +) 3. VII. 1815., kada je imao 70 godina, pa je izračunato da je rođen (znak *) 1745. Međutim, godinu rođenja nisam mogao potvrditi. Prema izračunatoj godini rođenja Blaž bi mogao biti sin jednog od četvorice (a ne isključuje se jednog od dvojice) braće, i to mlade braće rođene u prvoj četvrtini XVIII. stoljeća, i to Marka ili Matije SUISTERA (tablica I). Ako mu je otac bio Marko, tada mu je Lovro (La-

408. Blasius Suster possedit in Rive.
Lij, in Samobor locis possessis p.
Tunc Arabelij jng 6/8. domum, et
Hortum.

Hortum. praefat n. p. pnd 7. Stas
bet Mathiam, Joannem, et Georg
gium filios. litteris. Coram habe
comit. Ladi. E. 1794.

Sl. 2. Dopunski podaci o Blažu Šusteru (Blasius SUSTER) iz 1794. gdje piše da ima tri sina: Matiju (Mathiam), Ivana (Joannem) i Juraja (Georgium). Iz knjige »Procesi« (Samoborski muzej).

Fig. 2. Additional records on Blaž Šuster (Blasius SUSTER) from 1794, stating that he had three sons: Matija (Mathiam), Ivan (Joannem) and Juraj (Georgium). Taken from the book »Processes«. (The Museum of Samobor).

urentius) SHUS(Z)TER (SCHUESTER) (*1729 + 1799) bio bratić, inače mu je bio stariji polubrat. Blažev djed, pretpostavlja se, bio je Matija (Mathias) SUISTER (*?, +?) vjenčan je (znak ∞) 6. III. 1696. s Katarinom SUCH (*?, +?). On je do sada registriran kao najstariji ŠUJSTER (sl. 3).

S obzirom na različito pisanje prezimena Šujster u najstarijih predaka teoretski se ne isključuje da je Matija SUISTER imao starijeg brata, pa je to u tabeli označeno s upitnikom (?). Ako to nije tako, tada su mu Ivan i Andrija stariji sinovi, rođeni koncem XVII. stoljeća.

Najstarije podatke o Šujsterima iz Ruda prikupio sam u Samoborskom muzeju iz matičnih knjiga koje su ponegdje loše sačuvane ili su čak jednim vrlo malim dijelom nepotpune.

Prema novijim informacijama, tj. uvidom u Leksik prezimena SR Hrvatske (1976), ustavljeno je da je najviše, tj. 17 Šujstera u Hrvatskoj registrirano u Rudama kod Samobora te u Vrhu (8) i Vrhovcu (9) kod Karlovca.

Potrebitno je pripomenuti da je Mihovil ŠUJSTER (*7. IX. 1869), kao i njegova sva braća i sestre, rođen u Rudama (tablica I), ali je svoju obitelj osnovao u Vrhu u Draganićima, a Petar ŠUJSTER (*9. V. 1905), sin Marka ŠUJSTERA u Vrhovcu, mjestu između Krašića i Ozlja, odatle je preselio u okolicu Vinkovaca, a potom u Popovacu. Prije toga su polubraća Ignac ŠUJSTER (*11. I. 1861) i Juraj ŠUJSTER (*13. VII. 1867) imigrirali u Jasku i osnovali svoje obitelji, a njihovi potomci žive u Zagrebu. Stjepan ŠUJSTER (*23. XI. 1862) umro je u Keserima, sada općina Sošice, a Janko ŠUJSTER (*26. XII. 1864) u Dugoj Resi. Janko je bio neoženjen. Julijana ŠUJSTER (*8. VIII. 1875) udala se i umrla u Zagrebu, a Ana ŠUJSTER (*25. VII. 1883) udala se i umrla je u USA.

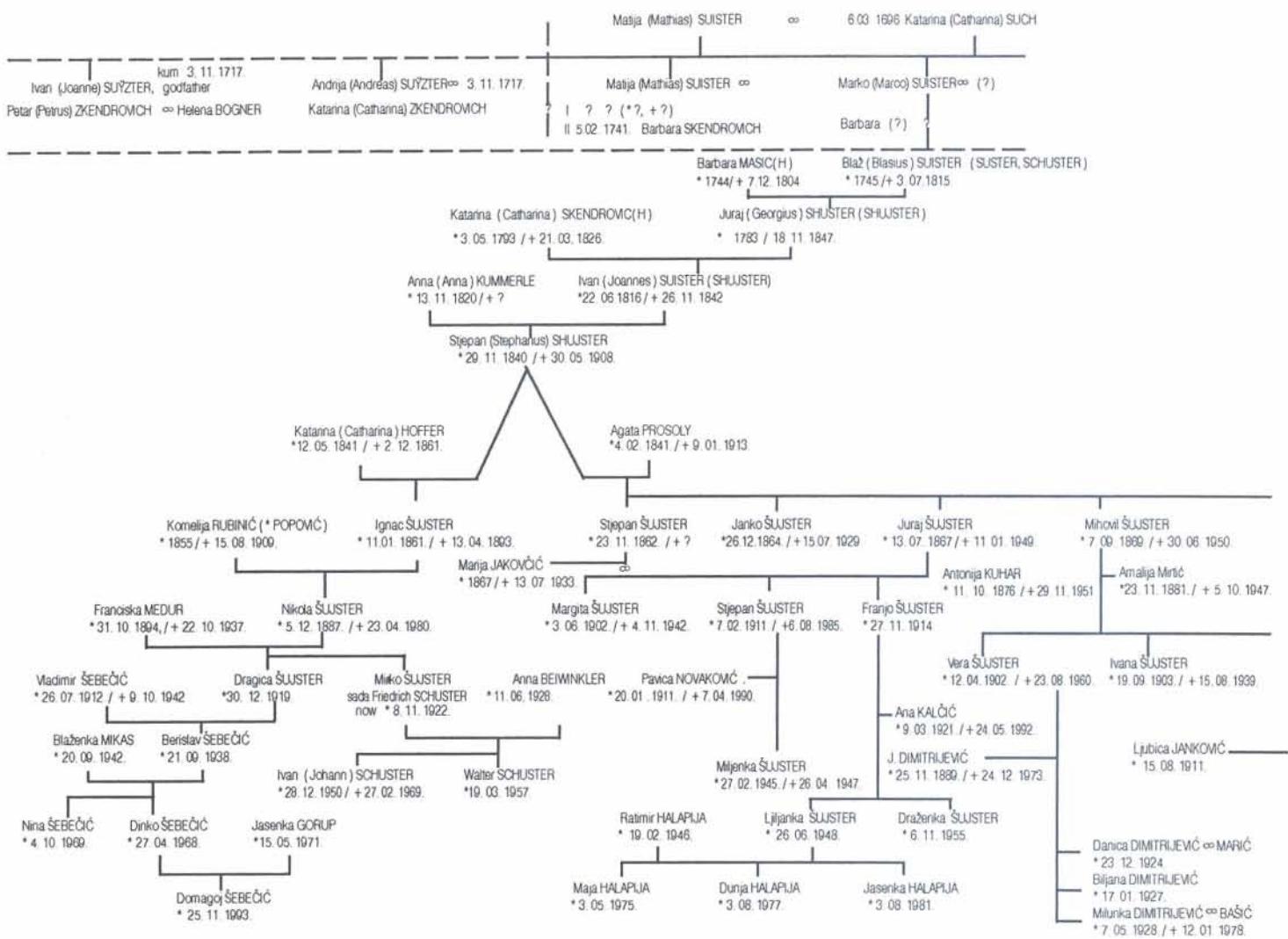
Marko ŠUJSTER (*23. IV. 1880) jedini od Stjepanove djece ostao je živjeti na pradjedovini u Rudama na Pihlerovom brijezu (sada kućni broj 282, a prije 122), a i sinovi, osim Petra, nisu daleko odselili. Tako Stjepan ŠUJSTER (*27. VII. 1922) živi na Gregurić brijezu, Milan ŠUJSTER (*5. I. 1925) u Maloj Gorici kod Sv. Nedelje, a Alojzij ŠUJSTER (*12. VI. 1916) živio je u Rakovom Potoku.

Osim Ane ŠUJSTER, emigrirali su još Zdenko ŠUJSTER (*22. IX. 1907) također u USA, zatim Mirko ŠUJSTER, sada Friedrich SCHÜSTER (*8. XI. 1922) u Austriju, te Josip ŠUJSTER (*16. III. 1939) i Ivan ŠUJSTER (*27. VII. 1945) u Australiju.

Šustera ima najviše u Zagrebu (30) te oko Slavonske Požege (11) i Daruvara (7). Iskonских Schustera ima samo šestero i to u Zagrebu. Sveukupno je Šustera (+Schustera) u Hrvatskoj bilo 97. Približno toliko ima i telefonskih pretplatnika Schustera u Linzu (Telefonbuch, 1991/92).

Rezultati i diskusija

Prema podacima o rođenju, vjenčanju i smrti prikupljenim u matičnim uredima, Hrvatskom državnom arhivu i Samoborskom muzeju, usta-

A

Marko ŠUJSTER
* 23. 04. 1880 / + 5. 05. 1941
Alojzija RAČIĆ
* 19. 11. 1890 / + 13. 01. 1967

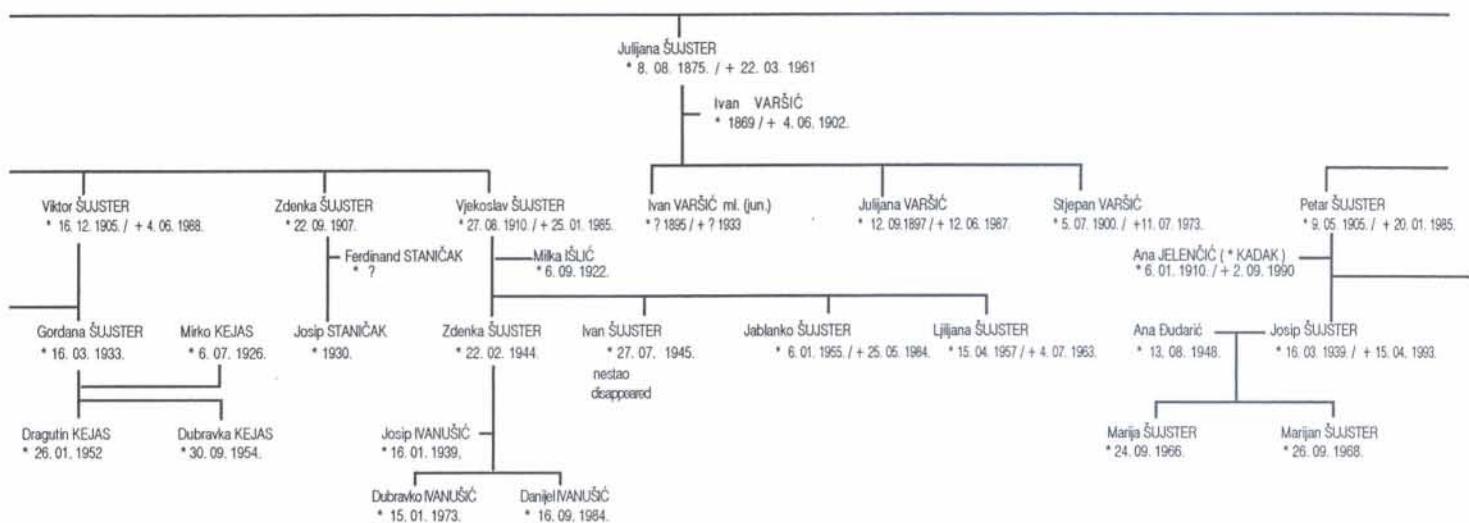
Tablica I. Rođoslovno stablo dijela potomaka rudarskih obitelji ŠUJSTER, odnosno SUISTER (SCHU(I)STER).

Table I. Family tree of a part of descendants of the ŠUJSTER and/or SUISTER (SCHU(I)STER) miner families.

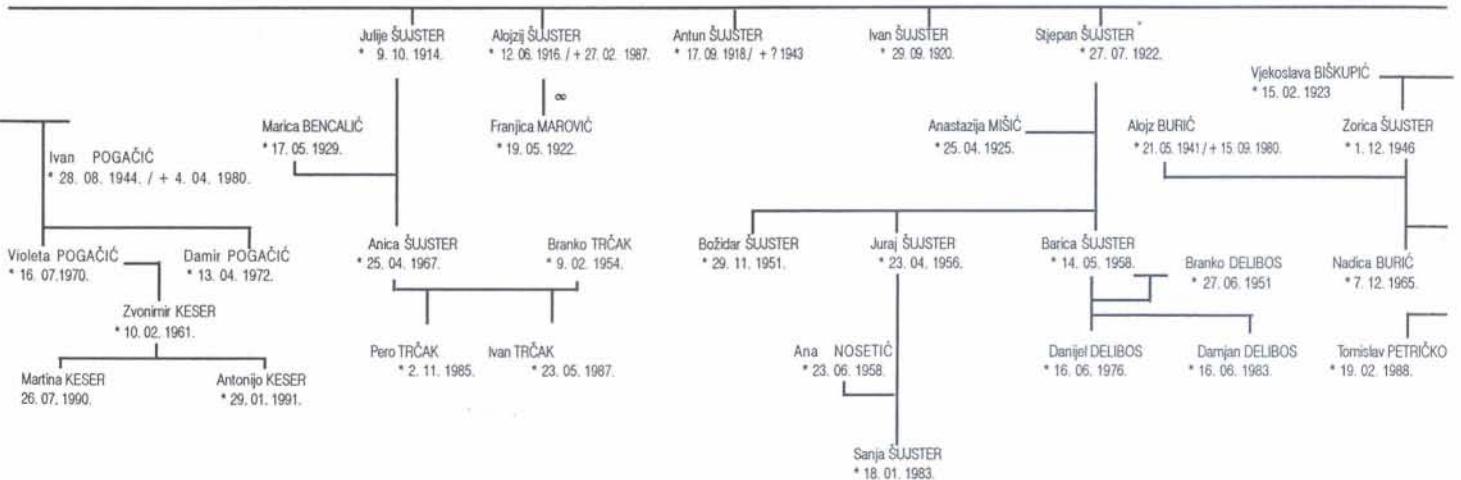
ABC

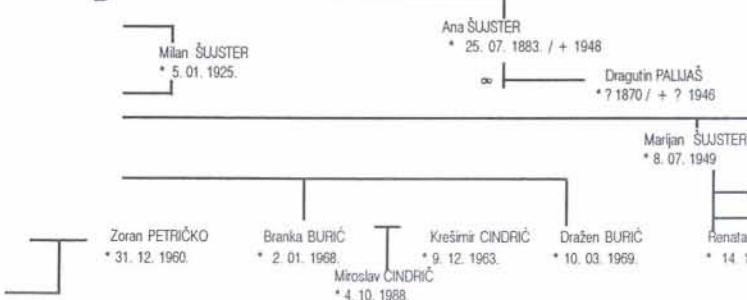
A

B

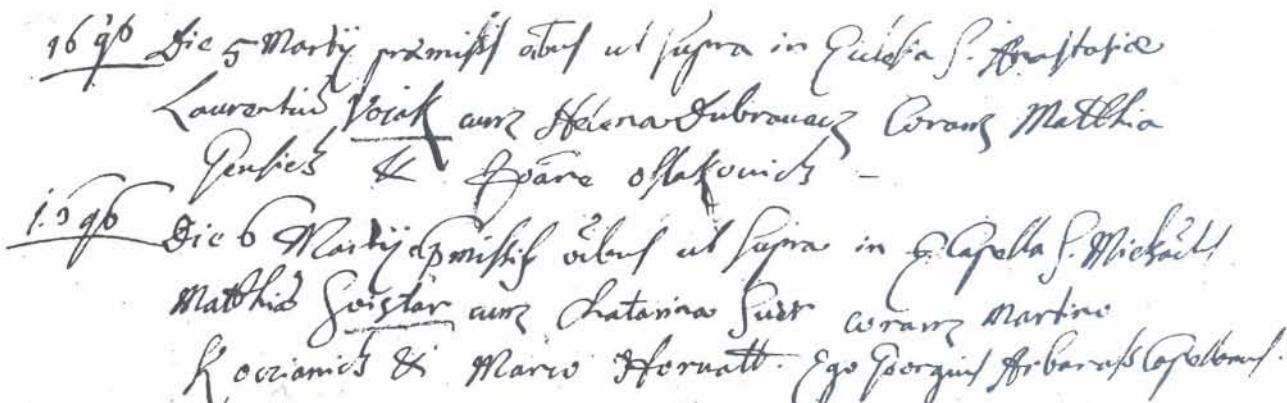
B

C

novljeno je da su stariji preci rudarske obitelji Šujster živjeli u Rudama već u trećoj četvrtini XVII. stoljeća. To je utvrđeno na temelju vjenčanja Matije SUISTERA i Katarine SUCH (≈ 6. III. 1696), zatim Andrije (Andreas) SUÝZTERA i Katarine ZKENDROVICH ≈ 3. XI. 1717), te kumstva Ivana SUÝZTERA Petru ZKENDROVIC-HU i Heleni BOGNER (3. XI. 1717.). Pretpostavlja se da je među ovim navedenim Šujsterima bilo rudara, a sigurno je da su im unuci (tablica I): Blaž (*1745, + 1815) i Lovro (*1729, + 1799), te

rudara ŠUJSTERA koji je tu sagradio kuću), žive Markovi sinovi Ivan i Julije ŠUJSTER sa suprugom Maricom. Drugi potomci Šujstera koji nisu obuhvaćeni ovim rodoslovljem potječu iz Črncea iz nekadašnjih k. br. 88 (sada 251), 136 i 151 (sada 264), također su dijelom odselili iz Ruda kako u tuzemstvo tako i u inozemstvo (Njemačka i Austrija), pa je samo jedan manji dio nazočan u Rudama (Črnci). Njihov je najstariji predak zajednički i on je, pretpostavlja se, bio Matija SUISTER (≈ 1696) ili njegov brat(?). Od unuka ovog

Sl. 3. 6. III. 1696. g. vjenčani u kapeli Sv. Mihovila Matija (Mathias) SUISTER i Katarina (Catherine) SUCH. Iz »Matične knjige vjenčanih« (1680) 1683–1730. (Samoborski muzej).

Fig. 3. Wedding of Matija (Mathias) SUISTER and Katarina (Catherine) SUCH in the Chapel of St. Michael on 6th March 1696. Taken from the Main Marriage Register (1680) 1683–1730 (The Museum of Samobor).

praunuci: Matija (≈ 1777) i Josip (*?, + ?), sve do Mihovila (≈ 1803), Josipa ml. (*1808, + 1843), Magdalene (*1805, + 1859) i Stjepana (*1840, + 1908) u XIX. stoljeću bili rudari. Tu se kao kuričnost ističe *rudarica* Magdalena SUISTER, kćerka rudara Matije SUISTERA. Po različitom pisanju prezimena Šu(j)ster pretpostavlja se da su oni kroatizirani SCHUISTERI, odnosno SCHUSTERI.

U razdoblju od 1696 do 1789. rođeno je, prema nepotpunim podacima, 49 Šujstera, a među njima prevladavaju muški potomci (36). Od 1789 do 1883. rođeno je također približno 48 Šujstera i tu je nešto više muških potomaka (28), dok je od 1883. do danas prema nepotpunim podacima rođeno više od 89 potomaka Šujstera, međutim, tu je odnos muških i ženskih potomaka podjednak.

Na temelju rodoslovlja dijela potomaka ŠUJSTERA iz Ruda te njihovih potomaka može se vidjeti da je na populaciju Šujstera najviše utjecao Stjepan (Stephanus) SCHUJSTER (*29. XI. 1840, + 30. V. 1908) koji je imao 11 djece, i to jedno dijete (Ignaca) s Katarinom HOFFER (*12. V. 1841, + 2. XII. 1861)) i 10-ero djece s Agatom PROSOLY (*4. II. 1841, + 9. I. 1913.) od kojih je troje umrlo nakon rođenja (Anastazija, + 13. XII. 1871, Franjo + 2. XI. 1874. i Franjo + 15. III. 1879). Također i njegov sin Marko (*23. IV. 1880, + 5. V. 1941) oženjen za Alojziju RAČIĆ (*19. XI. 1890, + 13. I. 1967) imali su 9 sinova i jednu kćer. I njima je troje djece umrlo i to: Antun, Drago i Jagica (Agata). Danas na pradjedovini na Pihlerovom br(ij)egu, koje stariji mještani Ruda nazivaju još Blaževo (vjerojatno prema jednom od najstarijih

Matije SUISTERA, koji su navedeni kao »gornjaci«, u Črncu uz Lovru SHUSZTERA jesu Jakob (Jakobus) SHU(I)STER (*1757, + 22. I. 1806), Juraj (Georgius) SUISTER (*?, + ?) vjenčan s Margaritom SKENDROVICH (≈ 20. XI. 1784) i Ivan (Joannes) /Evang./ SUISTER (*< 1781, + ?).

Iz rodoslovnog stabla može se utvrditi da se smanjenjem broja muških potomaka i njihovom ženidbom gubi Šujsterov rod. To je vrlo uočljivo iz stabla. Jedini produžetak (S.)Šujsterova roda u XXI. stoljeće mogli bi biti Markovi praunuci te eventualno neki unuci u Nikolin unuk Walter.

Zaključak

Proučavajući povjesnu građu o rudarstvu u Hrvatskoj, a među inim i o rudniku bakra u Rudama kod Samobora, konstatirao sam da su tu rудari rudari imigranti iz njemačkog govornog područja čiji kroatizirani potomci žive u Rudama, Zagrebu i drugim dijelovima Hrvatske, a poneki su emigrirali u inozemstvo. Različitim su zanimanja i zvanja. U ovom radu pokušao sam na primjeru rudarske obitelji Šujster (SUISTER), odnosno Šuster (SCHUSTER), koja se spominje u Rudama od XVII. do XIX. stoljeća, pratiti slijed njihova potomstva.

Prema dostupnim arhivskim podacima mogao sam načiniti rodoslovje s ascendentnim slijedom od 10 do 12 generacija u vremenskom rasponu 300 godina, što je mnogo više nego se dosad znalo. Naime, gotovo je toliko godina prošlo od registriranja za sada najstarijeg ŠUJSTERA u Ruda-

ma. Upitno je da li je Matija SUISTER doselio koncem XVII. stoljeća u Hrvatsku, ili su njegovi roditelji već bili tu nazočni(?)

U drugoj polovici XVIII. stoljeća, tj. 1777. g. registrirano je u Rudama 83 rudara, ali je njihov broj znatno opao, jer su uz ratove nastupile i ekonomske krize, pa su mnogi rudari a time i Šujsteri napustili rudnik, ili su ostali bez posla te promijenili zanimanje. Veći je dio bio primoran napustiti i pradjedovinu u Rudama. Utvrđeno je da se u Šujsterovom rodu smanjivao broj muških potomaka, čime je više Šujsterovih obitelji izumrlo.

Zahvala

Zahvaljujem se gosp. F. Šujsteru, dipl. pravniku na prikupljanju matičnih podataka za potomke Šujstera, koji žive u Draganiću i Popovači, a gđi I. Brekalo arhivistici iz Samoborskog muzeja na dopunskim podacima koji su pripomogli rješenju završnog slijeda rodoslovnog stabla.

Primljeno: 27. XII. 1993.

Prihvaćeno: 9. VI. 1994.

LITERATURA

- Bahn, P. (1986): *Familienforschung Ahnentafel Wappenkunde. Wege zur eigenen Familienchronik*. Falken Verlag, 127 pp, Niederhausen/Ts.
 Bičanić, R. (1951): Doba manufakture u Hrvatskoj i Slavoniji. Izdavački zavod JAZU, 459 pp, Zagreb.
Cuprifodinae Samoborienses (Rude) /1776–1778/:
Acta varia, 126 pp, Hrvatski državni arhiv, Zagreb.
 Erceg, I. (1992): Izvještaj o mineraloško-rudnim ležištima na području Dalmacije i Istre (1804). *Acta historico-oeconomica*, 19 (1), 105–113, Zagreb.
 Kanonske visitacije Zagrebačke (nad)biskupije 1615-1913 (1989). Urednici Metod Hrg i Josip Kolanović, 275 pp, Zagreb.

Laszowski, E. (1929): Franjevački samostan u Samoboru. *Vjesnik Kraljevskog državnog arhiva u Zagrebu*, IV, 106–140, Zagreb.

Laszowski, E. (1942): Rudarstvo u Hrvatskoj, svezak I. Hrvatska državna tiskara, 182 pp, Zagreb.

Laszowski, E. (1944): Rudarstvo u Hrvatskoj, svezak II. Hrvatska državna tiskara, 258 pp, Zagreb.

Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske (1976): Urednici: V. Putanec i P. Šimunović, Institut za jezik Zagreb i Nakladni zavod Matice Hrvatske 772 pp, Zagreb.

Marić, L. (1974): Minerali, stijene i rudna ležišta u našoj zemlji od preistorije do danas. JAZU Zagreb i SANU Beograd, v. 8, 342 pp, Zagreb. Nacionalna i sveučilišna biblioteka br. 471.199, Zagreb.

Marušić, R. (1988): Rudarstvo. Tehnička enciklopedija 11 pp, 583–593, Jugoslavenski leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb.

Matične knjige rimokatolika Župe Rude:

Matricula baptisatorum parochiae s. Barbara in Rude 1789–1849. Hrvatski državni arhiv br. 1071, Zagreb
 Matricula copulatorum (1789–1857) et moratorium (1789–1857) parochiae s. Barbara in Rude. Hrvatski državni arhiv br. 1072, Zagreb.

Matricula copulatorum parochiae s. Barbara in Rude 1858–1877. Hrvatski državni arhiv br. 1073, Zagreb.

Matične knjige u Samoborskom muzeju:

1) rođenih: (1739), 1742–1769, 1784–1805.
 2) vjenčanih: (1680), 1683–1730, 1740–1761, 1768–1772, 1773–1832.

3) umrlih: 1741–1770

Matične knjige iz matičnih ureda: Samobor, Jastrebarsko, Draganić, Popovača i dr.

Noršić, V. (1992): Samobor grad. Povijesne crte o njemu i njegovim gospodarima. Treće izdanje, 144 pp, Samobor.

Proces (1794): Sudski proces između vlastelinstva Samobora i gornjaka (tj. korisnika vinograda). Samoborski muzej (bez arhivske oznake), Samobor.

Šinkovec, B. (1971): Geologija ležišta željezne i bakrene rude u Rudama kraj Samobora. *Geološki vjesnik*, 24, 165–181, Zagreb.

Amtliches Telefonbuch Linz (1991/92): Post und Telegrap-hendirektion für Oberösterreich und Salzburg. p. II/309.

Descendants of the 17th Century Miners from Rude by Samobor in Croatia

B. Šebečić

Collecting the old data on mining and geological explorations, and chemical testing of natural asphalts, »bituminous (oil) shales« as well as bauxites, it was indispensable to get acquainted also with more ancient historical facts on mining in Croatia which were gathered and published by Laszowski (1942 and 1944), and Marić (1974), as well as recently by Erceg (1992) who published Panz's tabulated review of ore deposits in Dalmatia and Istria from the year 1804. Among other things, rich historical documents were found on the copper, iron and gypsum mine Rude in the vicinity of Samobor, the exploitation of which is supposed to have started already in the 13th Century and it lasted all the way to 1859 (Šinkovec, 1971).

Laszowski (1942) assumes that the oldest miners have come from »German lands«. So the Carniolan nobleman and merchant Gruber brought the miners from Saxony about the 1530, and amassed a fortune by which in 1534 he bought a half of the Town of Samobor (Noršić, 1992). However, after Gruber's death (1536), his son Krsto got at feud with the co-owner of the Town of Samobor, K. Ungnad, who subsequently conquered the entire Town, banished Gruber's miners and brought 5 miners with their families from Württemberg (Laszowski, 1944), the descendants of which, e. g. Sufflays — Suffleis, live in the surroundings of Samobor. According to another version, the arrival of Saxon miners is connected with their retreat from Bosnia (maybe also from Serbia) in front of the invasion of Turks. This was confirmed by discovering, for instance, surnames as Skendrović in the Canonical Visitations of the Zagreb Archbispopric so far back as February 25, 1783 in Samobor, and the marriage between M. Kupresz and B. Bossnýak, which took place December 23, 1783 in Samobor. There are Kupreses and Bošnjaks still living in Samobor today.

Laszowski (1944) mentions the mine manager Purta and 27 miners from 1593, mostly bearing German surnames (Maurer, Moszer, Kostell(ac), Püchler and others). From those included in the Canonical Visitations (1643, 1690, 1696, 1709, 1713, 1745 and 1749) the surnames registered in the area of Rude are known also later as miners' surnames, such as, besides the mentioned ones: Skendrovich, Kostell, Maurer, Nikell, Kuhar (Kücher), Lehpamer, Brozoloy (Prosoly), and (Matija) Suster and others. Between 83 miners' surnamens of Rude in 1777 (*Cuprifodinae Samoboriensis*, 1776—1778), more than a half are of German origin, then Croatian surnames account for one fourth, while other family names are Slovene and Italian. Among the famous surnames whose descendants actually live in the region of Samobor and also in other parts of Croatia, there should be mentioned the surnames such as Steng(e)l, Stibohar, Fresl (Froezel), Lehpamer (Lechbaumer), Kuhar (Kücher), Kumerle (Kummerle), Pihler (Büchler), Nikl (Nikel), Šu(j)ster (Schuster-Blas, fig. 1), Skendrovich (Skendrovich), Kostelet (Kosztelez), Planinčić (Planinschich),

Šinković (Shinkovich), Prosoly (Brozoli), Kristijan (Cristian), Kokl (Kekel) and others.

Among the above-mentioned surnames of the miners in Rude there should be separated the family name of Schu(i)ster, or actually Šujster, respectively, as the illustration of miners' destiny and of their descendants from Rude because the maiden name of my mother is Šujster. She was born in Jastrebarsko (abbreviated Jaska), as well as her father Nikola, while (great-)grandfather Ignac was born in Rude, which lies about 15 km from Samobor. Rude is situated in the northern slopes of Mt. Plešivica, and about 27 km W(—SW) from Zagreb.

For the purpose of examining the relation between the miners Šuster from Rude, and the persons having the same surname from Jaska and other parts of Croatia, preparing of genealogy according to Bahn (1986) has started. Necessary data have been gathered in the register offices of Samobor, Jaska, Draganić, Popovača and in other places. The lack of registered data for a single period or a person, respectively, represents the biggest obstacle for creating the genealogical tree up to a certain studied period, and that is why additional data have been used. For instance, as there has not been preserved any register of births from 1770 to 1784 (i. e. a greater part of 1784), it was impossible to make sure the year of birth of Juraj (Georgius) SHUSTER (Table I) and to establish who were his parents, so that the genealogical sequence has been interrupted as it offers various solutions. Therefore, additional data have been looked up for and the same have been found in the book of legal proceedings between the estate-owners of Samobor and the vineyards' users from 1794. In that book has been recorded that Blasius SUSTER had three sons: Matija (Mathiam), Ivan (Joannem) and Juraj (Georigum) (Fig. 2). Blaž SU(I)STER died (sign +) on July 3rd, 1815, when he was 70 years old, so it has been calculated that he was born (sign *) in 1745. According to the calculated year of birth, Blaž could be the son of one of the four brothers (or one of two brothers is also not excluded), and that being the younger brothers born in the first quarter of the 18th Century — Marko or Matija SUISTER (Table I). It is presumed that Blaž's grandfather was Matija (Mathias) SUISTER (*?, +?) and that he married (sign ∞) Katarina SUCH (*?, +?) on 6th March 1696. He is recorded as the eldest ŠUJSTER so far (Fig. 3).

It is assumed that there were miners among the eldest Šusters so far, and it is certain that their grandchildren Blaž (*1745, +1815, Table I) and Lovro (*1729, +1799, Table I), then great-grandchildren Matija (∞ 1777) and Josip (*?, +?), reaching up to Mihovil (∞ 1803), Josip Jr. (*1808, +1843), Magdalena (*1805, +1859) and Stjepan (*1840, +1908, Table I) in the 19th Century were miners. A remarkable curiosity here was the woman-miner Magdalena SUISTER, daughter of the miner Matija SUISTER. According to the spelling variations of the surname Šu(j)ster, it is assumed that they are croatized SCHUISTERS or SCHUSTERS.